

Μελέτη Περιβάλλοντος

Α΄ Δημοτικού

Τόμος 1ος

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων

βιβλίων και παραγωγή

υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού

με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το

Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Τύπας

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από

το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και

25% από εθνικούς πόρους.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Αικατερίνη Πλακίτση, Λέκτορας
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Άλκηστις Κοντογιάννη, Επίκ. Καθηγ.
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Ειρήνη Σπυράτου, Εκπαιδευτικός
Βάια Μανώλη, Εκπαιδευτικός

ΚΡΙΤΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Ιωάννης Σαλβαράς, Αναπληρωτής
Καθηγητής του Παν/μίου Αθηνών
Ουρ. Κυριαζή, Σχ. Σύμβουλος
Ζωή Βιτσάκη, Εκπαιδευτικός

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Παναγιώτα Φούρκα - Ταταράκη,
Σκιτσογράφος - Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Χρ. Σπυροπούλου, Φιλολόγος

Στη συγγραφή του πρώτου μέρους
έλαβαν μέρος και οι εκπ/κοί:
Ε. Μπάλλα (κατά το 1/3) και
Ι. Σταράκης (κατά το 1/5)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίτση,
Σύμβουλος του Παιδαγ. Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Ειρήνη Κανακουσάκη, Εκπαιδ/κός

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Μ. Μακρουλάκης, Εικ. Καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

Η προσαρμογή του βιβλίου έγινε από την Ομάδα ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού προσβάσιμου από αμβλύωπες μαθητές, του έργου «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες – Οριζόντια Πράξη».

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Αικατερίνη Πλακίτση
Άλκηστις Κοντογιάννη
Ειρήνη Σπυράτου
Βάια Μανώλη**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ**

**Μελέτη Περιβάλλοντος
Α΄ Δημοτικού
Τόμος 1ος**

Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

**Γεια σας παιδιά.
Το όνομά μου είναι
Λέων Λαλέων.**

**Κι εγώ είμαι
η Μηλώ Καμηλώ.
Το δικό σου
όνομα;**

Όνομα:

**Έλα να γνωρίσουμε:
τον κόσμο σου,
τον κόσμο μας
και λίγο παραπέρα.
Μαζί θα ταξιδέψουμε
στη γη και στον αέρα...**

Πώς εργαζόμαστε:

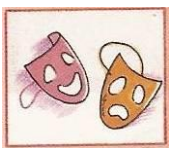
Λέμε τη γνώμη μας

Συζητάμε

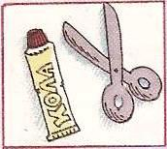
Ρωτάμε

Παίζουμε

Ζωγραφίζουμε

**Κόβουμε και κολλάμε
Κατασκευάζουμε**

**Ερευνούμε έξω
από την τάξη**

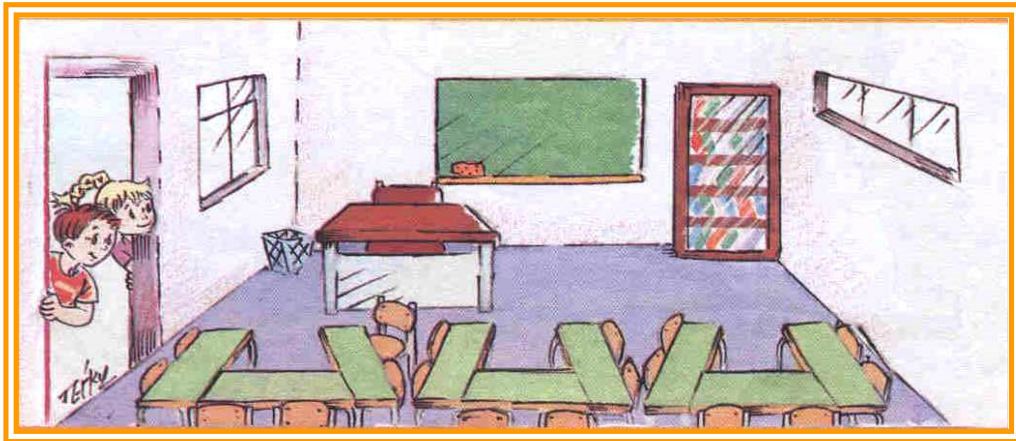

**Εργαζόμαστε στο
τετράδιο εργασιών**

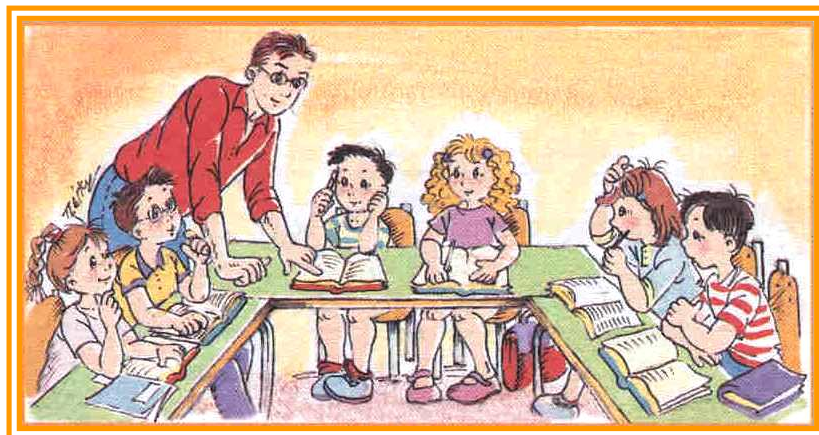
Η τάξη μου

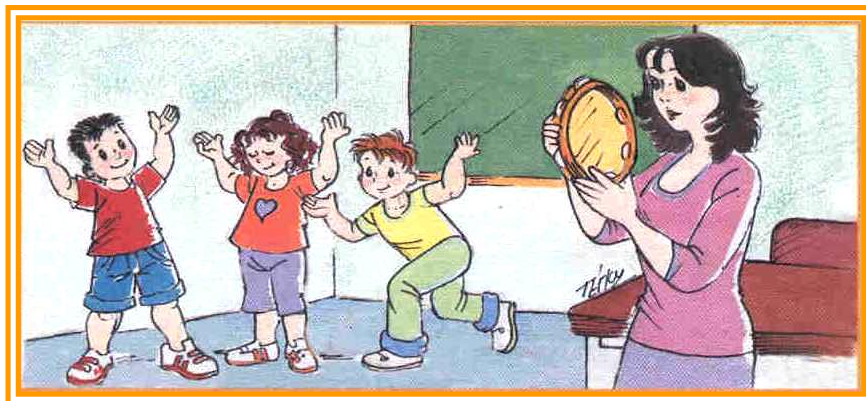
1. Πώς είναι η τάξη μου;

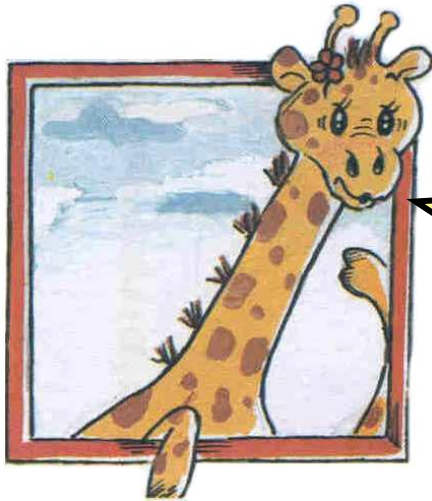
2. Η ομάδα μια αγκαλιά, δάσκαλοι με τα παιδιά

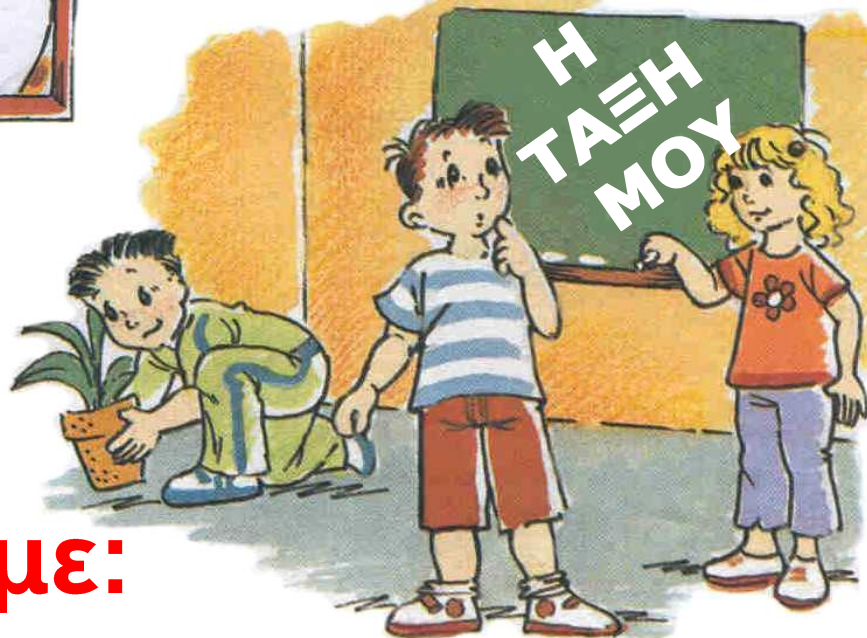
3. Πώς ζούμε στην τάξη;

1. Πώς είναι η τάξη μου;

Πώς είναι
η τάξη σου;

Παίζουμε:

Γνωρίζω την τάξη μου.

Μες στην τάξη περπατώ.

Γύρω μου παρατηρώ.

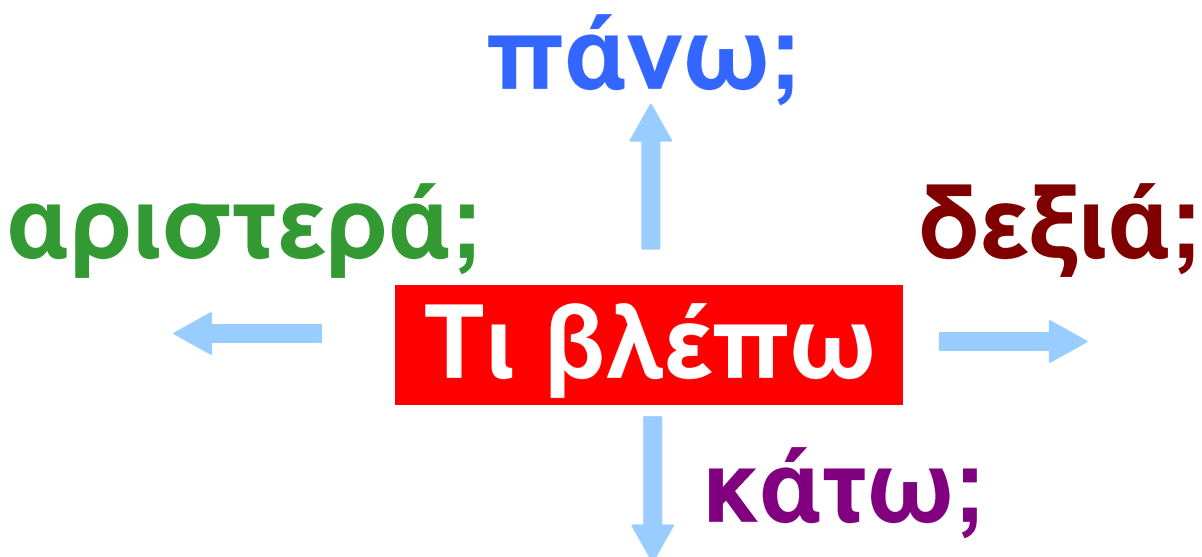
Διαλέγω κάτι.

Μιλώ για αυτό.

Συζητάμε

Παρατηρώ προσεκτικά
την τάξη μου.
Ποια πράγματα υπάρχουν
γύρω μου;

Λέμε τη γνώμη μας

Τι άλλο θα ήθελα να έχει
η τάξη μου; Γιατί;

Πόσα είναι ο ;

Πόσες είναι ο ;

Πόσες είναι το ;

Μετράω και με μια

το μου.

Συζητάμε

Πώς αλλιώς μετράμε;
Τι άλλο θα ήθελες να
μετρήσεις;

Παίζουμε:

Κλείνω τα μάτια με ένα

σε ένα ή σε ένα .

Δίνω οδηγίες για να πάει
στην .

Η τάξη μου είναι
ένας χώρος που έχει
πολλά πράγματα. Έχει
πίνακα, θρανία, καρέκλες,
βιβλιοθήκη.

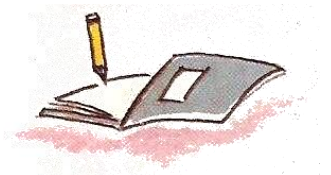
Πώς είναι η τάξη του σχολείου σε άλλα μέρη του κόσμου;

Συζητάμε

Σε τι μοιάζει η τάξη μου
με τις άλλες τάξεις;
Σε τι διαφέρει;

1 - 2

2. Η ομάδα για αγκαλιά, δάσκαλοι με τα παιδιά

Παίζουμε:

Ας γνωριστούμε.

**Είμαι η Άννα και
μου αρέσει...**

Παίζουμε:

**Αναγνωρίζω
τους συμμαθητές μου**

Ρωτάμε

Τι θα ήθελες να ρωτήσεις

τα   **,** **το** **ή τη** **;**

**Από φίλους ξεχειλίζει
και όλο γράμματα
μυρίζει*.
Τι είναι;**

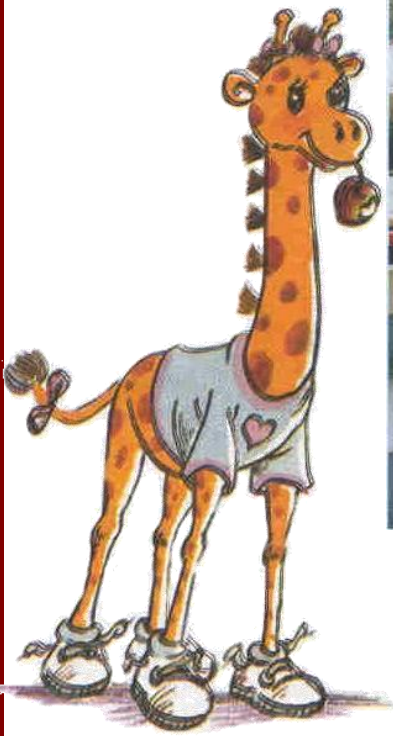
**Η τάξη μου
είναι μια ομάδα.**

*** Ρ. Καρθαίου**

3

3. Πώς ζούμε στην τάξη;

Συζητάμε

Γινόμαστε ομάδες και συζητάμε τι κάνουν τα παιδιά στις προηγούμενες εικόνες. Τι άλλο κάνουμε στην τάξη;

Για την τάξη σας κανόνες αν θα βρείτε, όλοι μαζί καλύτερα θα ζείτε.

Λέμε τη γνώμη μας

Σκεφτόμαστε τρόπους για να ζούμε καλά στην τάξη. Με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα μας συμφωνούμε για τους κανόνες που θα έχουμε στην τάξη μας.

Παίζουμε

Γινόμαστε ζευγάρια ή ομάδες.
Παίζουμε έναν κανόνα της τάξης.

Στην τάξη μας έχουμε κανόνες!

Η τάξη της γιαγιάς μου

4

Η τάξη μου

Συζητάμε και
ζωγραφίζουμε

Η τάξη
μου

Τι σημαίνει για
σένα η τάξη σου;
Να ζωγραφίσεις εικόνες
από την τάξη σου.

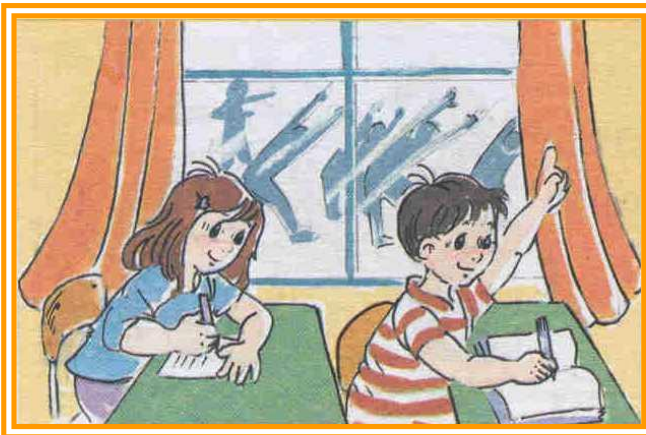
Το σχολείο μου

1. Πώς είναι το σχολείο μου;

2. Πώς ζούμε στο σχολείο;

3. Εκδρομές με το σχολείο, εκδηλώσεις και γιορτές...

4. 28η Οκτωβρίου 1940

1. Πώς είναι το σχολείο μου;

Το σχολείο αρχίζει!

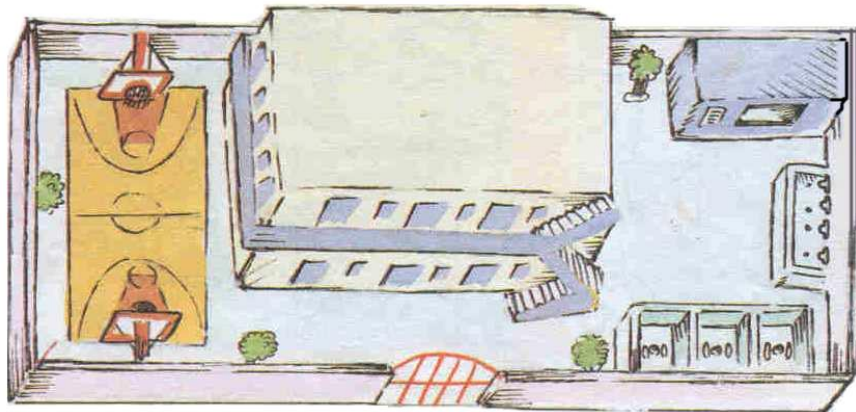

Ερευνούμε έξω από
την τάξη

Ας γνωρίσουμε
το σχολείο μας!

Τι βλέπεις;	
Τι ακούς;	
Τι πιάνεις;	
Τι μυρίζεις;	
Τι νιώθεις;	

**Γινόμαστε ομάδες.
Ερευνούμε τους χώρους
του σχολείου.**

Λέμε τη γνώμη μας

Τι άλλο θα θέλαμε να έχει
το σχολείο μας;
Υπάρχει κάτι
που δε μας αρέσει; Γιατί;

Βλέπω σχολεία
μεγάλα, βλέπω
σχολεία μικρά,
στην πόλη,
στο βουνό,
στον κάμπο,
στα νησιά.

Συζητάμε

Το σχολείο μας έχει πολλούς χώρους. Έχει αίθουσες, γραφεία, αυλή.

1 - 2

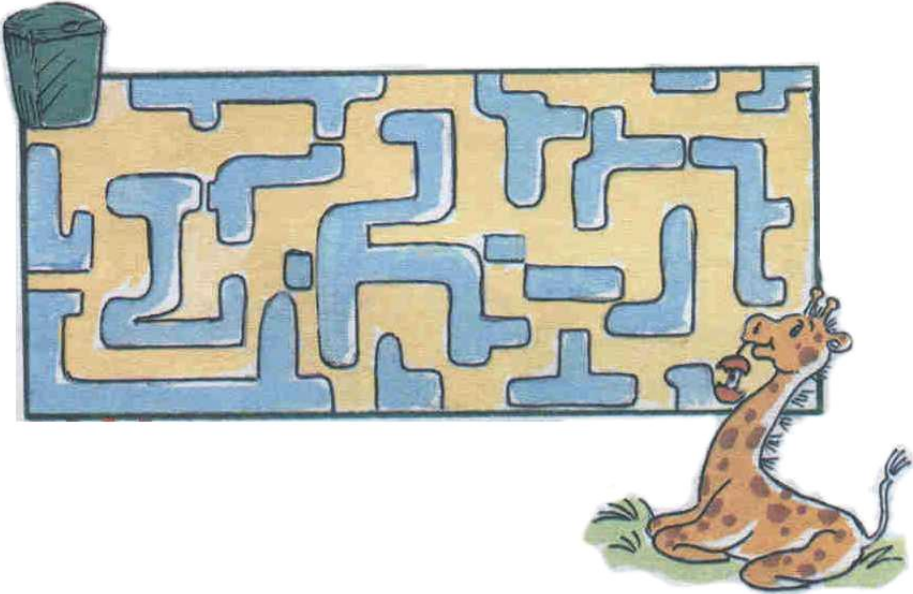
2. Πώς ζούμε στο σχολείο;

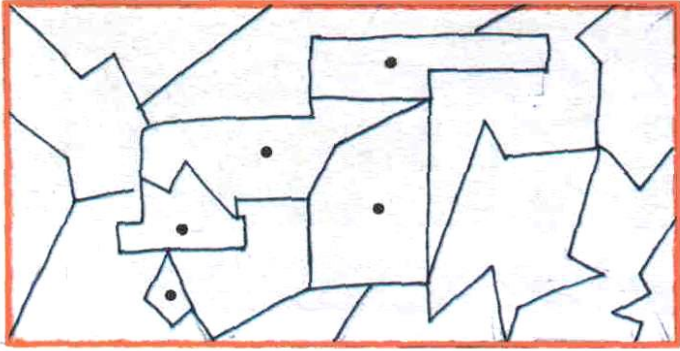
Συζητάμε

**Τι άλλο κάνουμε
στο σχολείο;
Τι σου αρέσει πιο πολύ;**

Που είναι ο κάδος;

**Πού θα πλύνω
τα χέρια μου;**

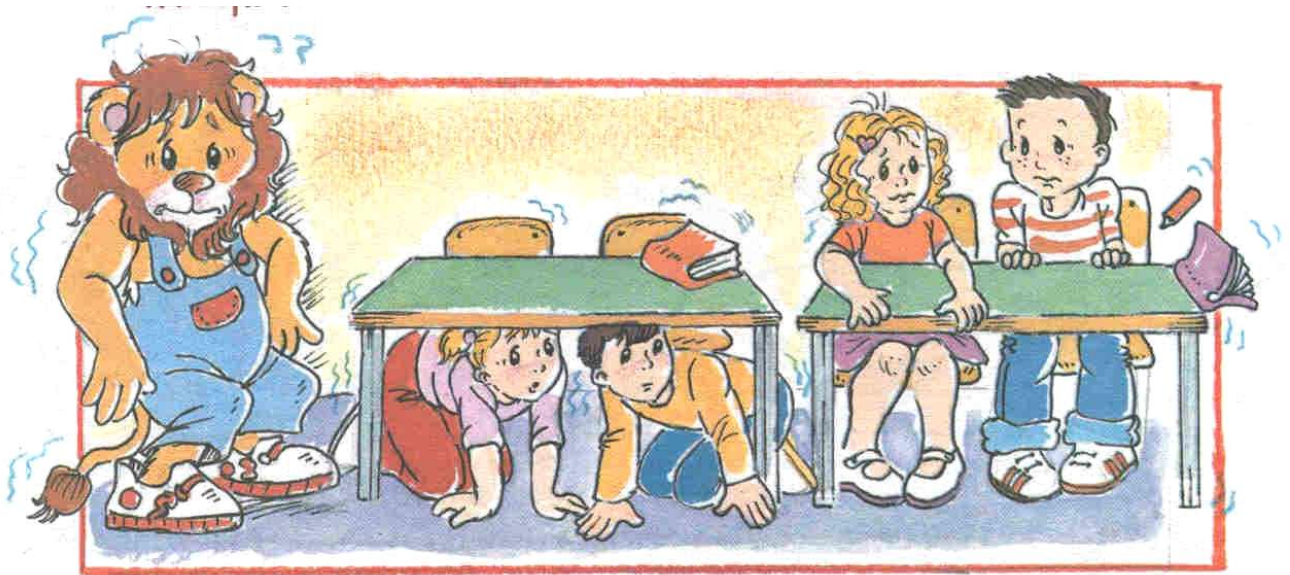
Συζητάμε

**Τι θα έλεγες σε έναν συμμαθητή σου που πετάει τα σκουπίδια κάτω;
Ποιους κανόνες χρειαζόμαστε για να ζούμε καλά κάθε μέρα, όταν είμαστε στο σχολείο;**

Συζητάμε

**Τι θα κάνουμε αν γίνει σεισμός στο σχολείο;
Κάνουμε ένα παιχνίδι ετοιμότητας.**

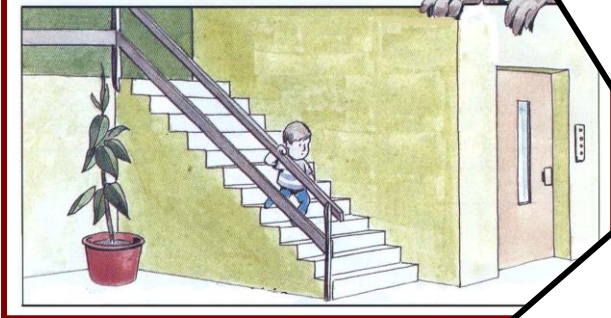

Συζητάμε

**Παρατηρούμε προσεκτικά
το φυλλάδιο οδηγιών.
Τι θα κάνουμε αν γίνει
σεισμός και είμαστε
στο σπίτι;**

Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας

**Αν είσαι στο σπίτι και
γίνει σεισμός...**

**ΜΠΕΣ
ΑΜΕΣΩΣ
ΚΑΤΩ ΑΠΟ
ΕΝΑ ΓΕΡΟ
ΤΡΑΠΕΖΙ.**

**ΜΗ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΣ
ΤΟ ΑΣΑΝΣΕΡ.**

- Μετά από έναν σεισμό πολλές φορές γίνεται διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος. Γι' αυτό μπορεί να αποκλειστείτε στο ασανσέρ.
- Η έξοδος πρέπει να γίνεται από τις σκάλες πολύ προσεκτικά.

Στο σχολείο μαθαίνουμε πολλά πράγματα. Μαθαίνουμε τι πρέπει να κάνουμε την ώρα του σεισμού.

3. Εκδρομές με το σχολείο, εκδηλώσεις και γιορτές

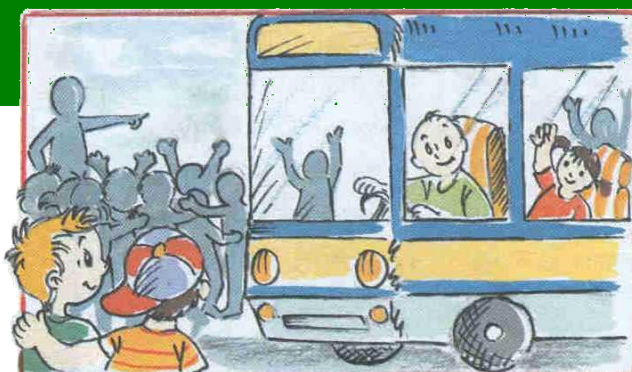

Λέμε τη γνώμη μας

Τι κάνουν τα παιδιά στην πάνω εικόνα;

**Πού πηγαίνουν οι μαθητές
και οι μαθήτριες
της Πρώτης τάξης
με το σχολικό;
Πού θα ήθελες να πας
με το σχολείο σου;**

**Τι χρειάζεται να έχω μαζί
μου όταν πηγαίνω
εκδρομή;**

Τραγουδάμε:

**«Ήταν ένα μικρό
καράβι...»**

**Με το σχολείο
πηγαίνουμε εκδρομές,
κάνουμε εκδηλώσεις
και γιορτές.**

4 - 5

4. 28η Οκτωβρίου 1940

**Α. Αλεξανδράκης,
Έλληνες στρατιώτες
στην Πίνδο, 1940-1941**

**Οι παππούδες μας που
τώρα έχουν χιόνια**

**στα μαλλιά
πολεμήσανε πριν χρόνια**

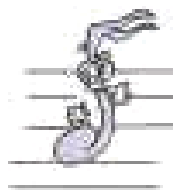
μες στο κρύο και
στα χιόνια
για τιμή, για λευτεριά.

Γ. Βρεττός

Ρωτάμε

**Ρωτάμε τους παππούδες
και τις γιαγιάδες μας
να μας πουν τι έγινε
την 28η Οκτωβρίου 1940.**

**Παιδιά, της Ελλάδος
παιδιά,
που σκληρά πολεμάτε,
πάνω στα βουνά...**

**Μ. Τραϊφόρος,
Μ. Σουγιούλ**

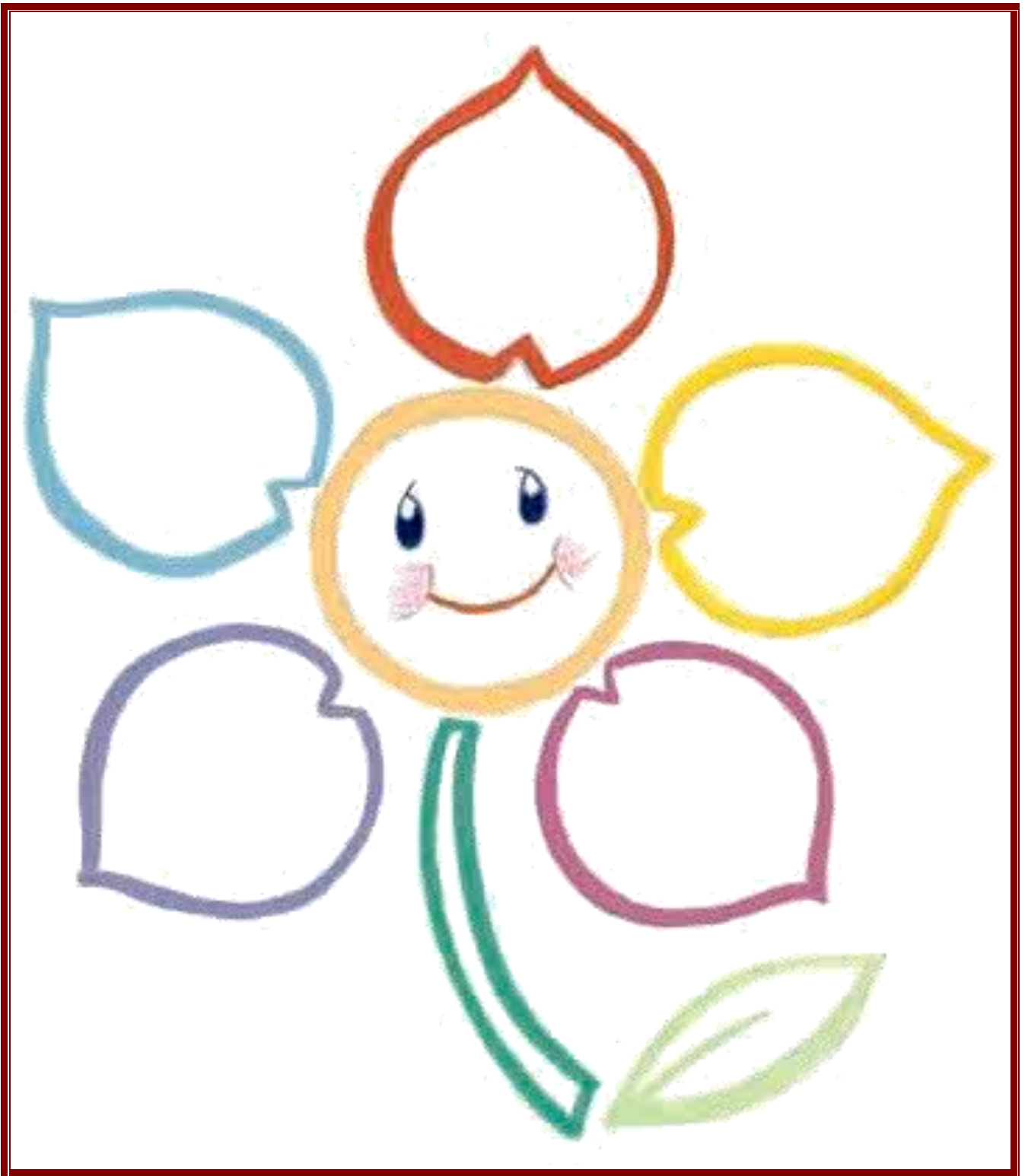
Το σχολείο μου

**Συζητάμε και
ζωγραφίζουμε**

Το σχολείο μου

**Τι σημαίνει για σένα
το σχολείο σου;
Να ζωγραφίσεις εικόνες
από το σχολείο σου στα
πέταλα του λουλουδιού.**

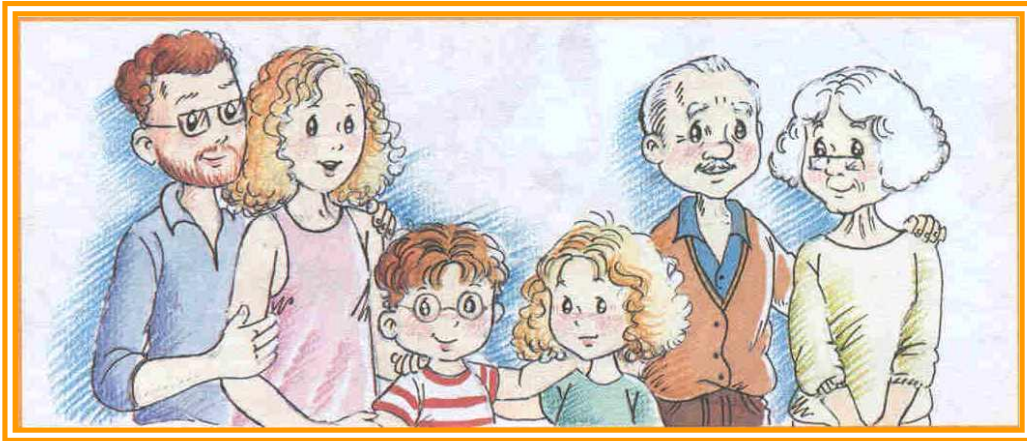

Η οικογένειά μου

1. Η οικογένεια

2. Πώς ζούμε στην οικογένεια;

3. Πώς η οικογένεια φροντίζει το περιβάλλον;

1. Η οικογένεια

Να η οικογένειά μου!

Λέμε τη γνώμη μας

Θέλεις να μιλήσεις για τη δική σου οικογένεια;

Να η οικογένεια της φίλης μου, της Άννας.

Η οικογένεια της Άννας

ο αδερφός της η Άννα

η αδερφή της

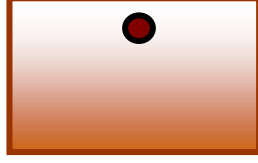
η μαμά της

ο μπαμπάς της

ο παππούς της

η γιαγιά της

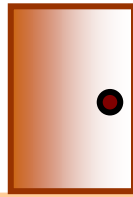
Η οικογένεια του Ομάρ

η μαμά του

ο Ομάρ

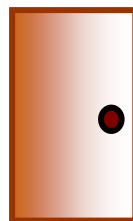
Η οικογένεια του Τάκη

ο μπαμπάς του

ο Τάκης

Ρωτάμε

Τι θα ήθελες να ρωτήσεις
την Άννα, τον Ομάρ
και τον Τάκη
για τις οικογένειές τους;

Η δική μου
οικογένεια άλλαξε!

Συζητάμε

**Πώς μπορεί να αλλάξει
μια οικογένεια;**

**Κάθε παιδί έχει
τη δική του οικογένεια.
Όλες οι οικογένειες
δεν είναι όμοιες.**

Άλλες οικογένειες

**Οικογένεια
Κινέζων**

**Οικογένεια
Ινδών**

**Βάλε τη φωτογραφία
της οικογένειάς σου**

Συζητάμε

Παίζουμε το παιχνίδι

Μοιάζω-Διαφέρω.

Σε τι μοιάζουν οι

οικογένειες που φαίνονται

στις φωτογραφίες;

Σε τι διαφέρουν;

**Ο γιος της μαμάς
μου είμαι εγώ.**

**Ο γιος του
μπαμπά μου είμαι
εγώ.**

**Ο αδελφός του αδελφού
μου είμαι εγώ.**

**Ο αδελφός της αδελφής
μου είμαι εγώ.**

**Ο εγγονός της γιαγιάς μου
είμαι εγώ.**

**Ο εγγονός του παππού
μου είμαι εγώ.**

**Ο ανιψιός του θείου μου
είμαι εγώ.**

**Ο ανιψιός της θείας μου
είμαι εγώ.**

**Ο ξάδελφος του ξαδέλφου
μου είμαι εγώ.**

**Ο ξάδελφος της ξαδέλφης
μου είμαι εγώ.**

Ποιος είμαι πια εγώ!!!

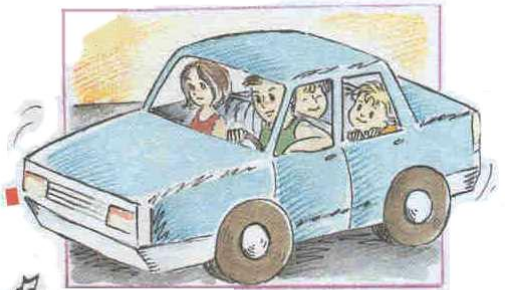
**Αν είσαι κορίτσι, πώς
θα το πεις;**

1 - 2

2 Πώς ζούμε στην οικογένεια;

Δείτε πώς ζουν
οι φίλοι μου.

Συζητάμε

**Ποιες από τις εικόνες
σου θυμίζουν
την οικογένειά σου;
Τι άλλο κάνετε με
τη δική σου οικογένεια;**

**Βοηθάμε
ο ένας
τον άλλον.**

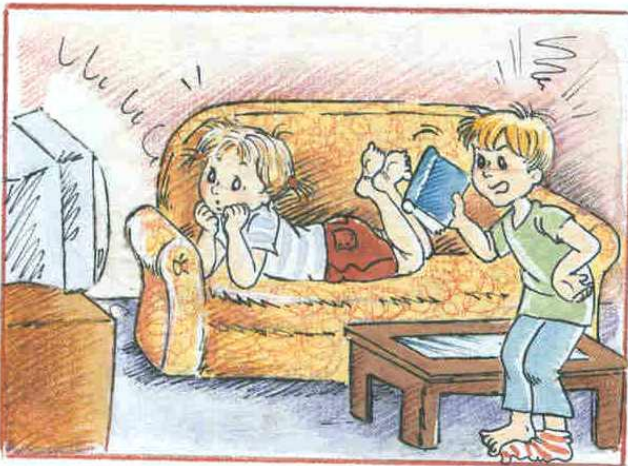

**Τώρα
είμαστε μια
συντροφιά.**

Συζητάμε

**Τι μας προσφέρει
η οικογένειά μας;
Τι προσφέρουμε εμείς
στην οικογένειά μας;**

**Υπάρχουν
και
προβλήματα**

**Μπορούμε να κάνουμε
πάντα αυτό που θέλουμε;
Γιατί;**

Παίζουμε

**Γινόμαστε ζευγάρια.
Παίρνουμε ρόλους.**

**Συζητάμε για ένα πρόβλημά μας.
Δίνουμε λύση σε αυτό.**

Όλοι κάνουν κάτι μέσα στην οικογένεια, δηλαδή έχουν ρόλους. Κάθε οικογένεια έχει κανόνες. Όλοι βοηθάνε σε μια οικογένεια.

Ζητάω βοήθεια από κάποιον μεγαλύτερο στο σπίτι και γράφω έναν κανόνα της οικογένειάς μου.

Ένας κανόνας της οικογένειάς μου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

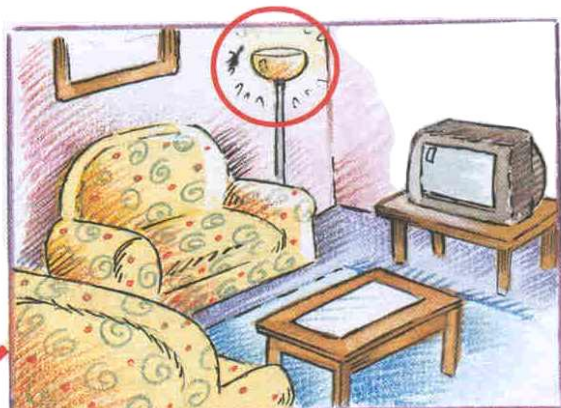
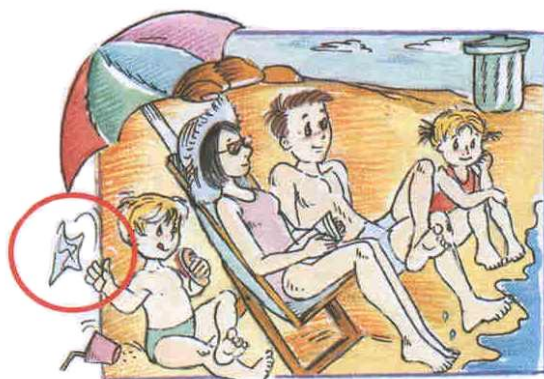
.....

3 - 4

3. Πώς η οικογένεια φροντίζει το περιβάλλον;

Εγώ και η οικογένειά μου
προσέχουμε...

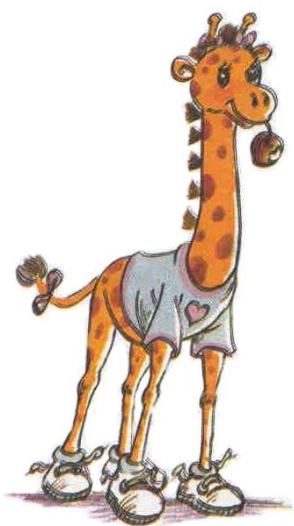
Παρατηρώ τις παραπάνω
εικόνες.

**Ποιες εικόνες δείχνουν
τη φροντίδα μας
για το περιβάλλον;
Δικαιολογώ
την απάντησή μου.**

Συζητάμε

**Τι μπορεί να κάνει
μια οικογένεια
για το περιβάλλον;**

**Κάθε οικογένεια
μπορεί να κάνει
πολλά για να
προστατεύει
το περιβάλλον.**

5 - 6

Η οικογένειά μου

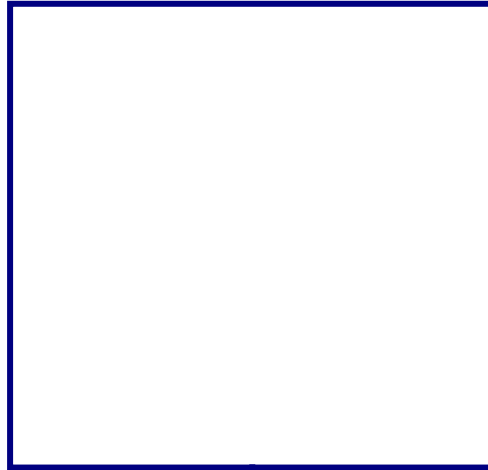
Ζωγραφίζουμε

**Ζωγραφίζω ένα μήνυμα
για το περιβάλλον.
Το δείχνω στην
οικογένειά μου και
συζητάμε για αυτό.**

**Θα μας μιλήσεις για
την οικογένειά σου;**

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Η οικογένειά μου

Ο άνθρωπος και ο χρόνος

1. Η οικογένειά μου έχει ιστορία

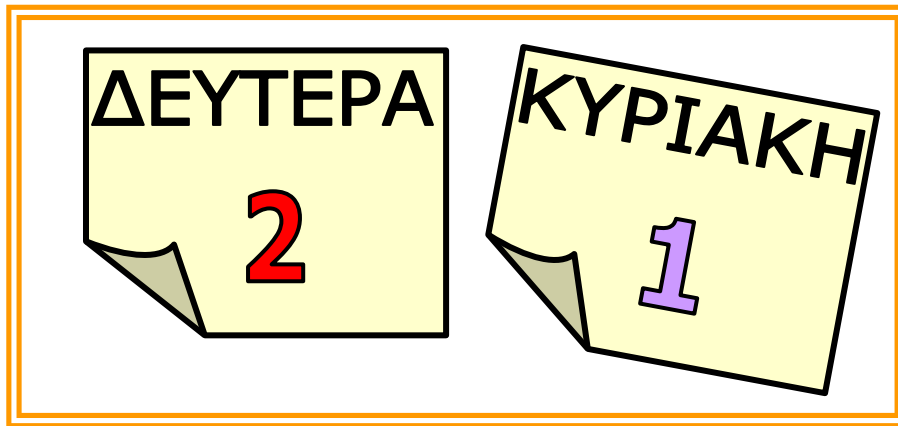

2. Η δική μου ιστορία

Να κολλήσεις
δύο δικές σου
φωτογραφίες.

3. Πώς μετράω τον χρόνο;

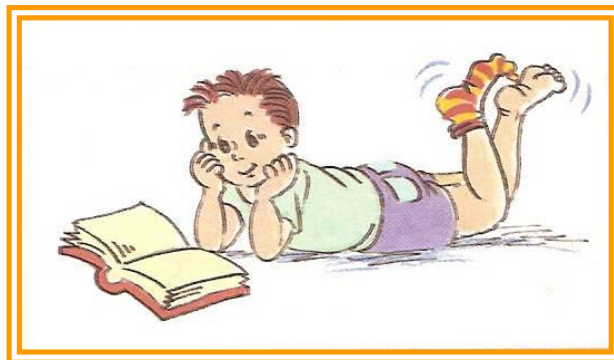
4. Πώς αλλιώς μετράω τον χρόνο;

5. Χριστούγεννα – Πρωτοχρονιά

6. Πώς περνάω τον ελεύθερο χρόνο μου;

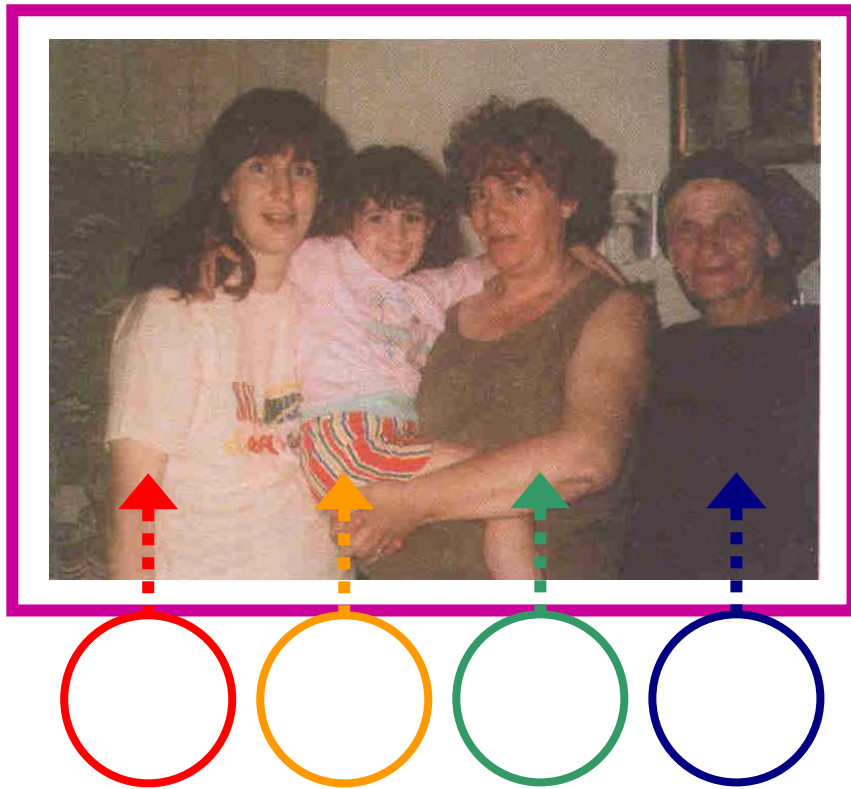
1. Η οικογένειά μου έχει ιστορία

«Η ιστορία της μαμάς μου»

Στην κουζίνα του σπιτιού
αρχηγός ήτανε η μαμά
της μαμάς της μαμάς μου,
η γιαγιά της μαμάς μου,
η δική μου προγιαγιά.

Σ. Ζαραμπούκα

Δάβης Δ.

Βαλαβανίδα Μ.

Βασιλείου Σ.

Δάβης Δ.

Βάζω αριθμούς στους κύκλους και στις φωτογραφίες. Ξεκινάω από την προγιαγιά.

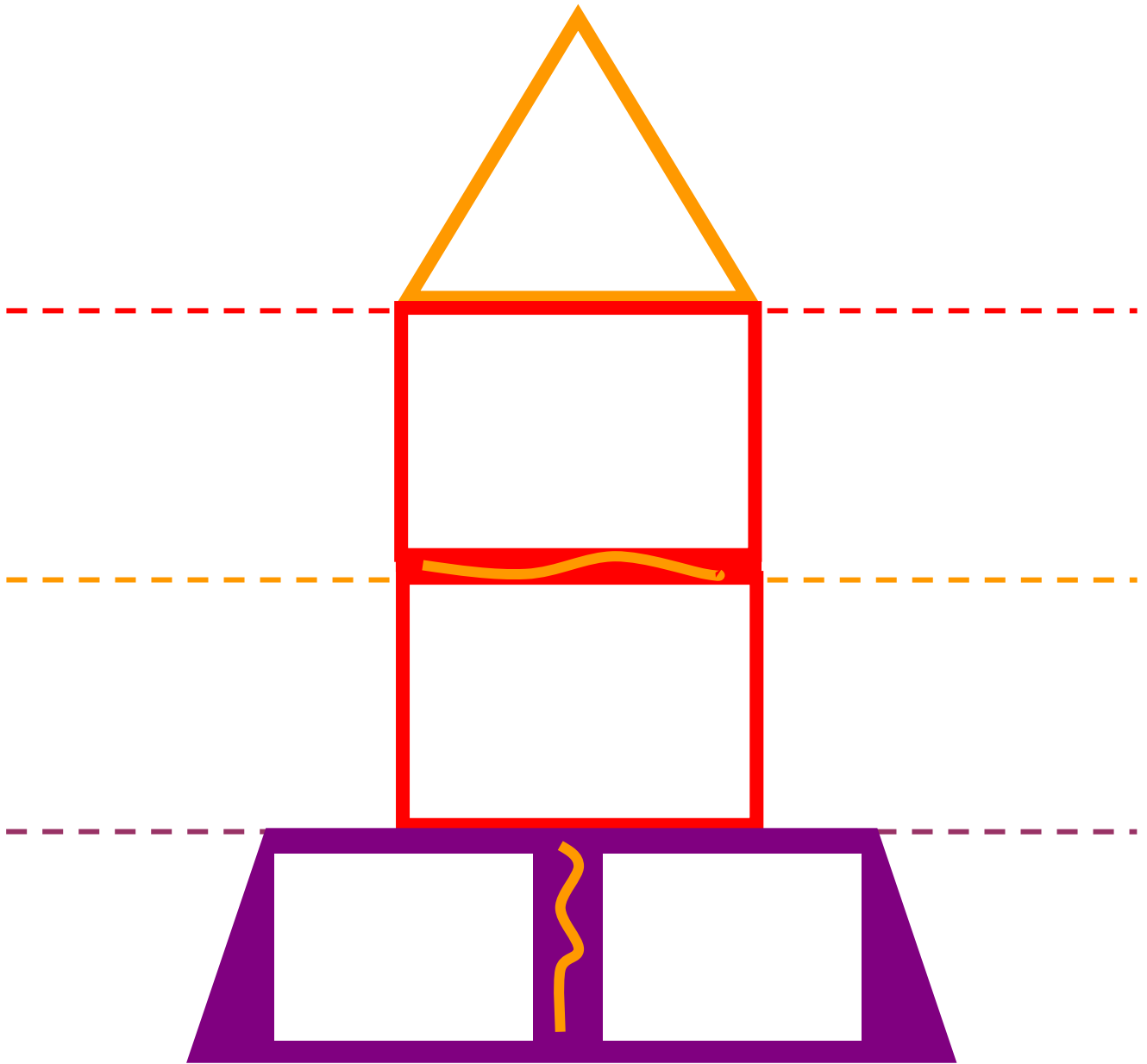

Συζητάμε

Και η οικογένειά σου έχει ιστορία.

Θα μας διηγηθείς κάτι από αυτήν;

Όνομα:

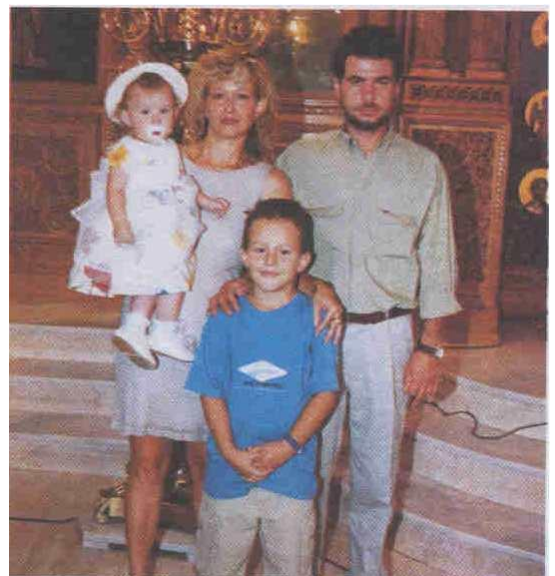
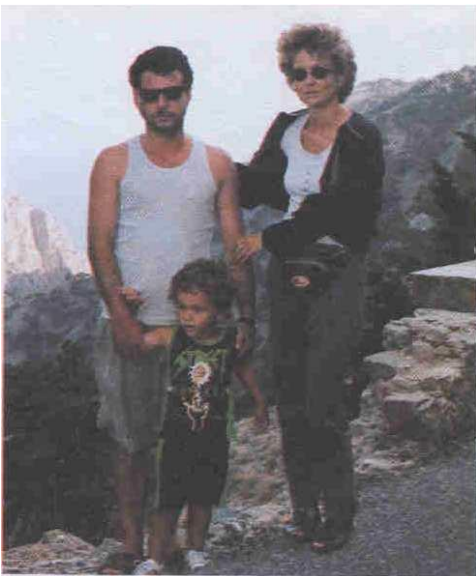

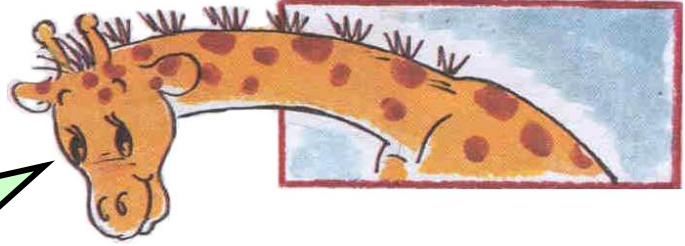
**Κολλάω φωτογραφίες
με τα πρόσωπα
της οικογένειάς μου.
Γράφω τα ονόματά τους
στις γραμμές.**

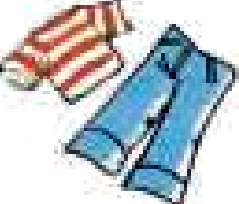

**Από πού είναι η μαμά
σου, ο μπαμπάς σου,
ο παππούς σου,
η γιαγιά σου;**

Τι άλλαξε στην οικογένεια;

**Ρώτησε τη μαμά, τον
μπαμπά, τον παππού,
τη γιαγιά για...**

**το , τα , τους ,
σπίτι ρούχα δρόμους**

**το , την
χωριό πόλη τους,
όταν ήταν παιδιά.**

**Μια φορά κι έναν καιρό,
κάπου πέρα, κάπου εδώ,
ο παππούς και η γιαγιά
κάνανε πολλά παιδιά.**

- Και μετά, και μετά;**
- Τα παιδιά κάνουν παιδιά.**
- Και μετά, και μετά;**
- Ε! Γεννήθηκα εγώ.**

Γεια σας παιδιά!

1

2. Η δική μου ιστορία

**Να ζήσεις, Ελένη,
και χρόνια πολλά,
μεγάλη να γίνεις
με άσπρα μαλλιά!**

Συζητάμε

**Πώς ήταν η Ελένη όταν
γεννήθηκε;
Πώς είναι έξι χρονών;**

Γράφω **Χαρούμενα**
Γενέθλια σε μια άλλη
γλώσσα.

Κλείνω τα μάτια και
θυμάμαι... όταν ήμουν πιο
μικρός ή πιο μικρή.

Πώς ήμουν;
Τι μπορούσα
να κάνω;

**Γεννήθηκα πριν
από χρόνια.
Γιορτάζω τα
γενέθλιά μου τον
μήνα**

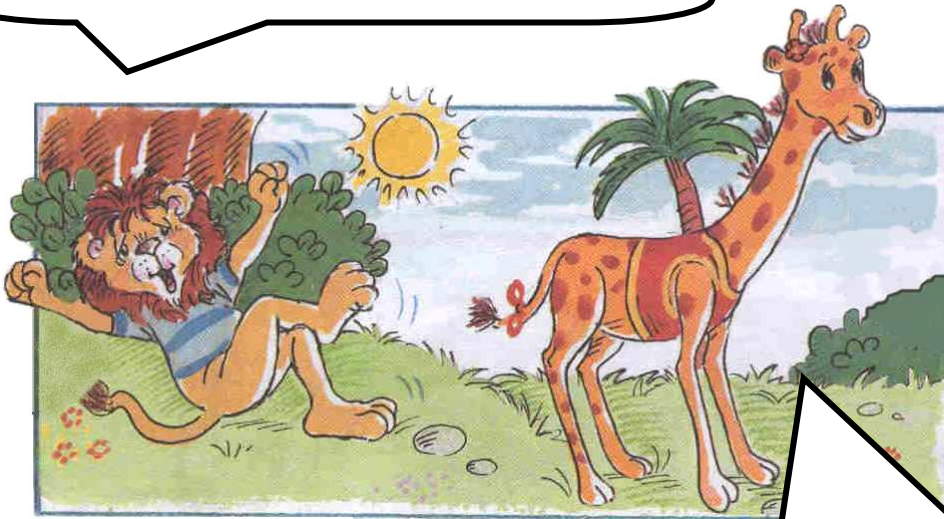

2

3. Πώς μετράω τον χρόνο;

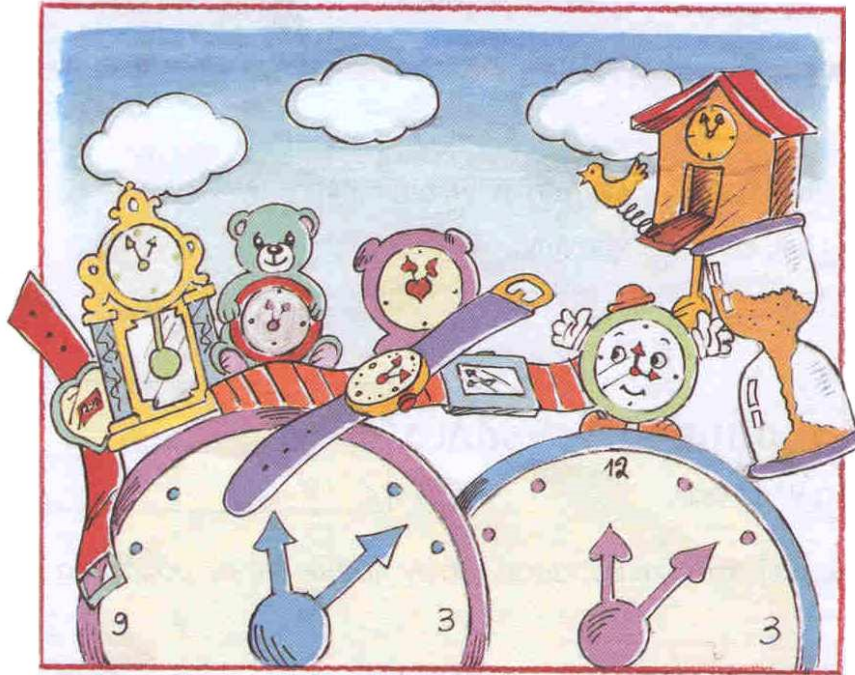

Τι ώρα είναι;

Ρώτα τον Ήλιο,
το μεγάλο ρολόι!

Στη χώρα των ρολογιών

Συζητάμε

**Παρατηρώ τις εικόνες.
Πώς μετράμε τον χρόνο;
Πώς μπορούμε να
μετρήσουμε τον χρόνο
χωρίς ρολόι;**

**Με το ρολόι μετράμε
τον χρόνο που περνάει.
Τικ τακ, τικ τακ, τικ τακ**

**Οι ώρες κυλούν,
οι μέρες περνούν.
Τι μέρα είναι σήμερα;**

**Γράφω το όνομα
κάθε μέρας.**

**Η Δευτέρα με την Τρίτη
στης Τετάρτης παν
το σπίτι.**

**Με την Πέμπτη
κουβεντιάζουν**

την Παρασκευή
φωνάζουν.

Παίρνουνε και το Σαββάτο
και τραβάνε παρακάτω.

Να κι η Κυριακή στο πλάι
το μαντίλι της κουνάει.

Κι αρχινάνε ζωηρό
της βδομάδας τον χορό.

Γ. Κρόκος

**Μετράμε τον χρόνο
που περνάει και με
μέρες. Μία εβδομάδα έχει
εφτά μέρες: Δευτέρα,
Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη,
Παρασκευή, Σάββατο,
Κυριακή.**

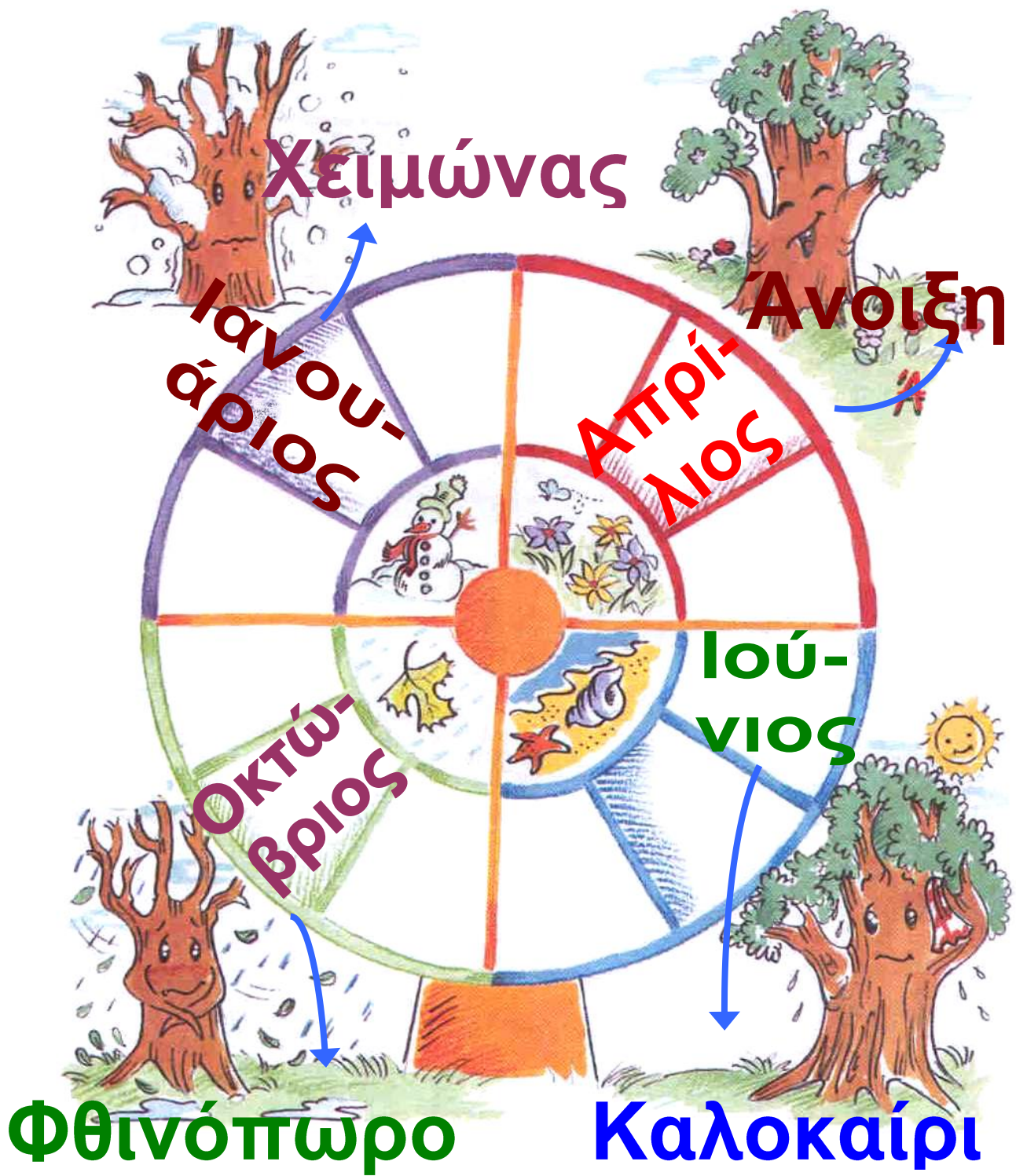
3 - 4 - 5

4. Πώς αλλιώς μετράω τον χρόνο;

Γύρω γύρω οι μήνες όλοι,
η ζωή περιβόλι,
άνθη, χιόνια και βροχή,
κάθε χρόνο

απ' την αρχή...

Λιλιπούπολη

Συζητάμε

**Ποιους άλλους μήνες
γνωρίζεις; Ποιες είναι
οι τέσσερις εποχές;**

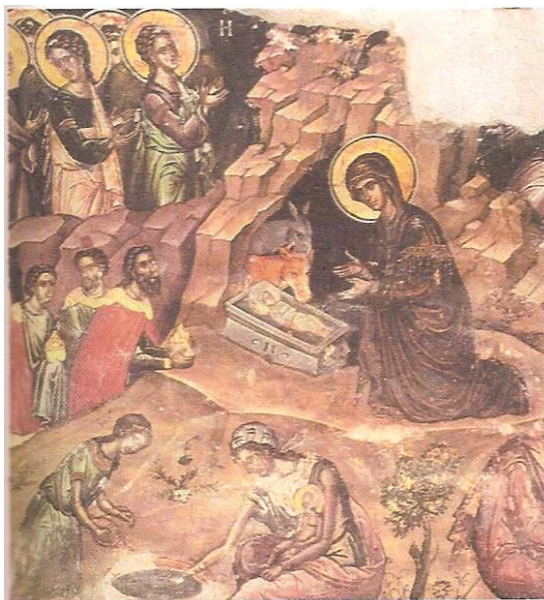

**Τον χρόνο που
περνάει τον
μετραμε και με μήνες.
Ένας χρόνος έχει δώδεκα
μήνες: Ιανουάριος,
Φεβρουάριος, Μάρτιος,
Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος,
Ιούλιος, Αύγουστος,
Σεπτέμβριος, Οκτώβριος,
Νοέμβριος, Δεκέμβριος.**

6 – 7

5. Χριστούγεννα – Πρωτοχρονιά...

Θεοφάνης,
Η Γέννηση
του Χριστού

Χριστούγεννα
Πρωτούγεννα...

Ν. Λύτρας,
Τα κάλαντα

Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά...

Συζητάμε

Τι γιορτάζουμε τα
Χριστούγεννα;
Τι γιορτάζουμε την
Πρωτοχρονιά;

Τι ετοιμασίες κάνουμε για
τις γιορτές στο σπίτι και
στο σχολείο;

Ποιο μήνα γιορτάζουμε
τα Χριστούγεννα;

Ποια εποχή;

Ποιο μήνα γιορτάζουμε
την Πρωτοχρονιά;

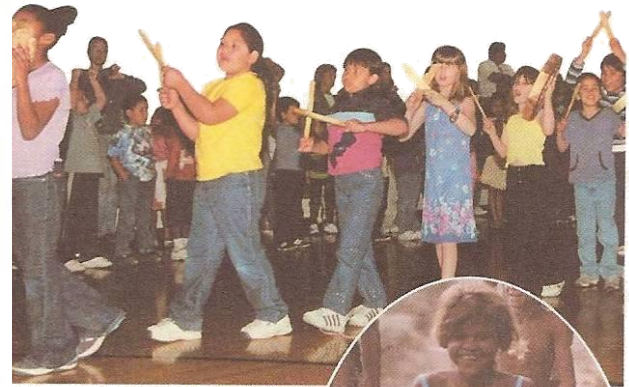

Τραγουδάμε τα κάλαντα των Χριστουγέννων ή της Πρωτοχρονιάς στις άλλες τάξεις του σχολείου.

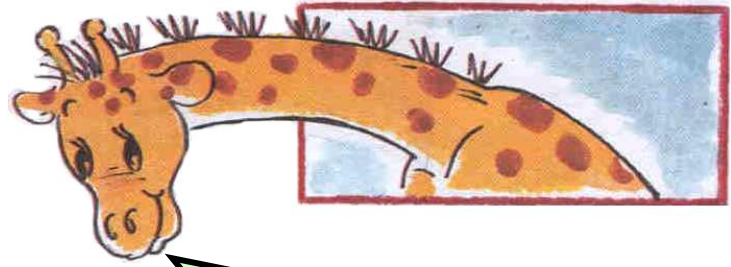
Γράφουμε ένα γράμμα στα παιδιά της Πρώτης τάξης σε μια άλλη χώρα. Ρωτάμε πώς γιορτάζουν την Πρωτοχρονιά εκεί.

6. Πώς περνάω τον ελεύθερο χρόνο μου;

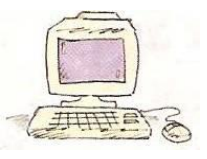

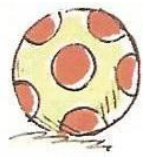

Συζητάμε

**Τι κάνουν τα παιδιά
στις εικόνες;
Πότε βρίσκουν καιρό
για τέτοιες ασχολίες;**

**Εσύ τι κάνεις
όταν έχεις ελεύθερο
χρόνο;**

**Βάζω X σε ό,τι κάνω εγώ,
όποτε έχω ελεύθερο
χρόνο:**

☐	☐	☐	☐	☐

**Τι άλλο μπορείς
να κάνεις όταν
έχεις ελεύθερο
χρόνο;**

**Ο χρόνος κυλάει ευχάρι-
στα, όταν νιώθουμε καλά
και κάνουμε όμορφα
πράγματα.**

**Θέατρο Σκιών
Ε. Σπαθάρης
Ο Καραγκιόζης
με τα παιδιά του**

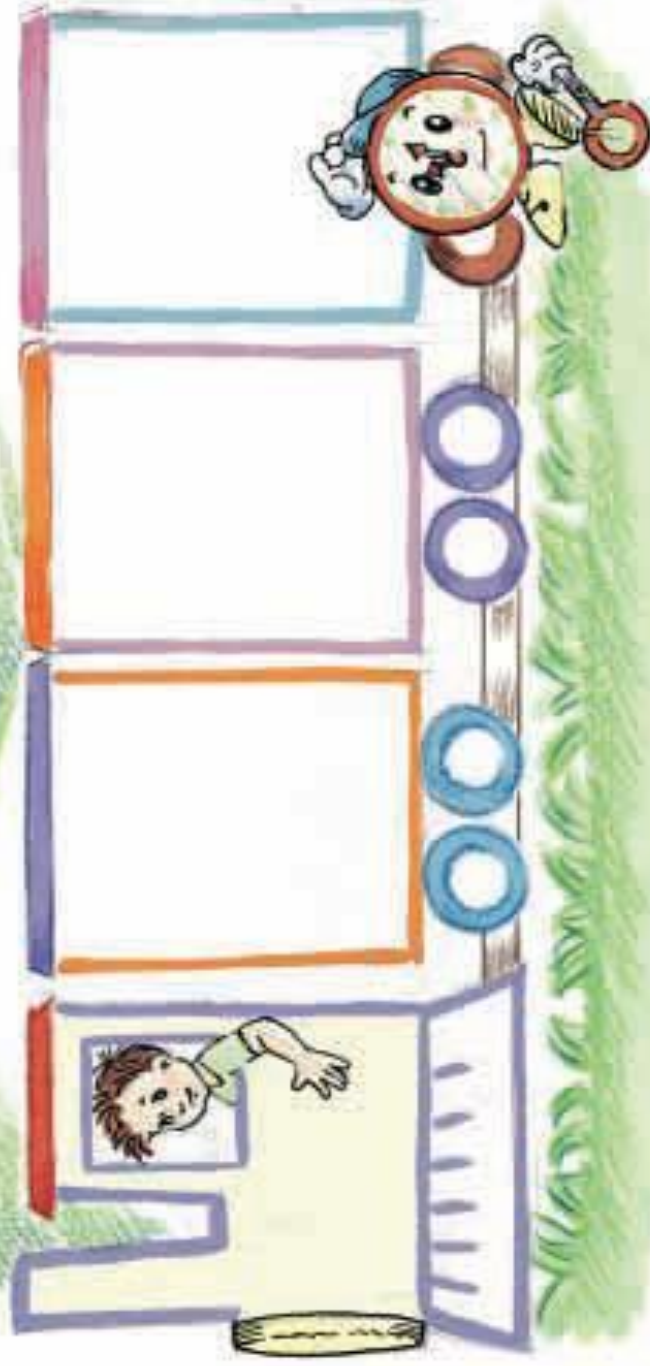

Ο άνθρωπος και ο χρόνος

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

«Ο χρόνος, ένα τρένο που περνά ...»

**Πώς μετράμε τον χρόνο;
Ζωγράφισε στα βαγόνια
του τρένου.**

**Με το τρένο της χαράς,
ταξιδεύεις για μια ώρα.
Πού πηγαίνεις και τι
συμβαίνει στο τρένο
μέσα;**

Ο ήλιος και η ζωή μας

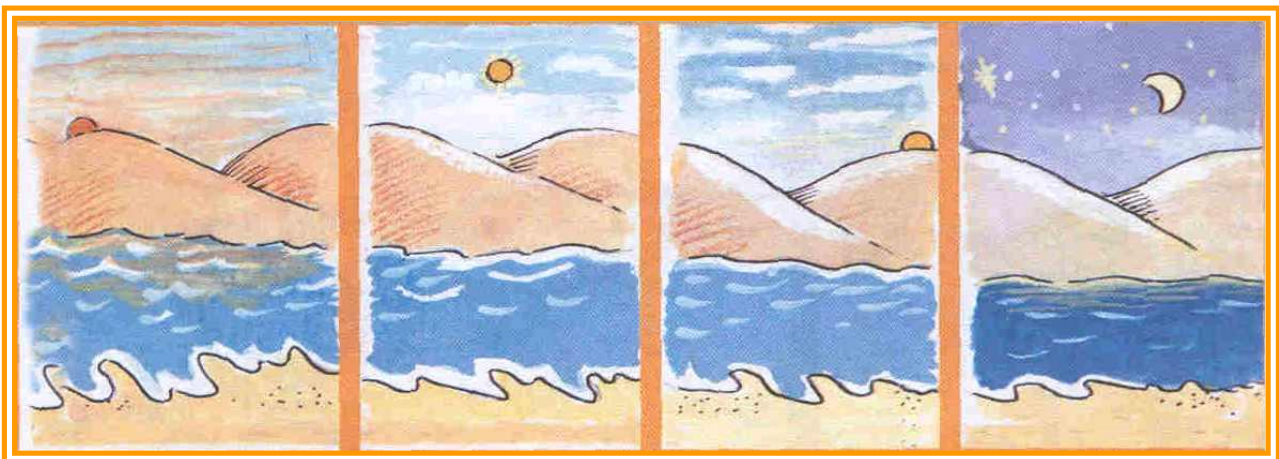
Καλημέρα!

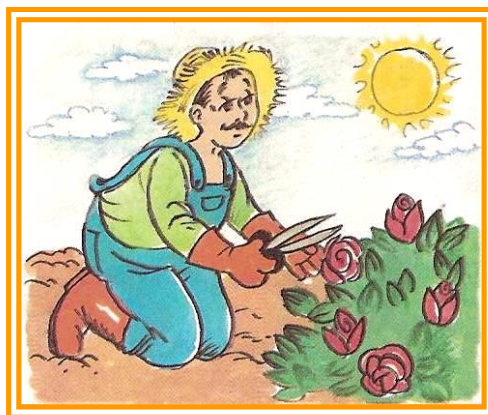
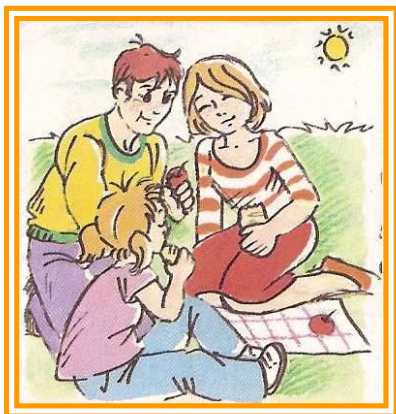
Καληνύχτα!

1. Ο Ήλιος, ο Ηλιάτορας, ο Πετροπαιχνιδιάτορας

2. Τι μας προσφέρει ο ήλιος;

1. Ο Ήλιος, ο Ηλιάτορας, ο

Πετροπαιχνιδιάτορας

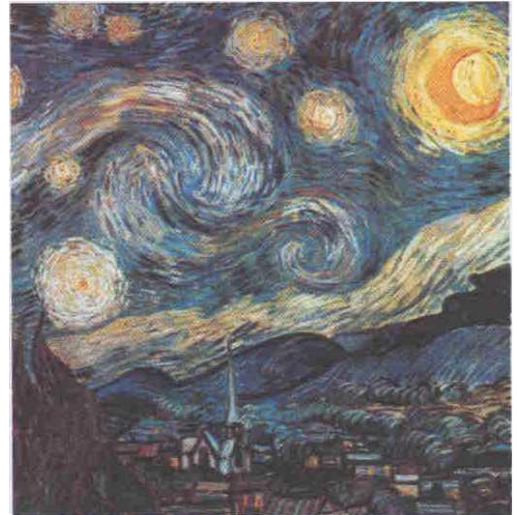

Λέμε τη γνώμη μας

Ένας μεγάλος ζωγράφος,
ο Βαν Γκογκ, ζωγράφισε
την ανατολή και τον
ουρανό με τα άστρα.
Φαντάσου ότι είσαι
μέσα σε κάθε εικόνα.
Τι κάνεις; Τι νιώθεις;

**Γράφω μια λέξη που
ταιριάζει κάτω από κάθε
εικόνα.**

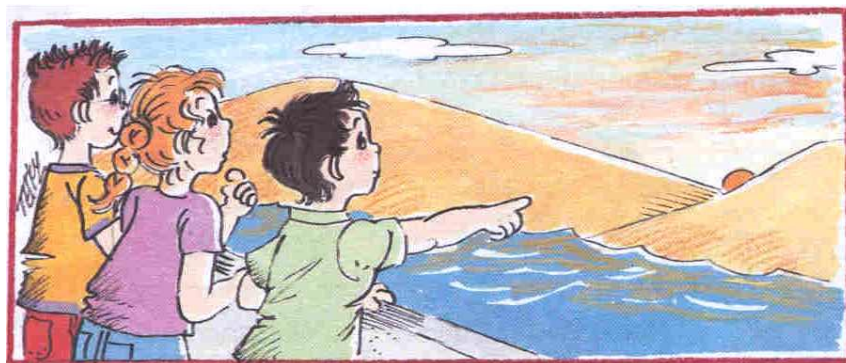

**Πρωί πρωί ο ήλιος
βγαίνει από την Ανατολή.
Το βράδυ κατεβαίνει με
ολόχρυση στολή, να
κοιμηθεί στη Δύση.**

Γ. Βιζυηνός

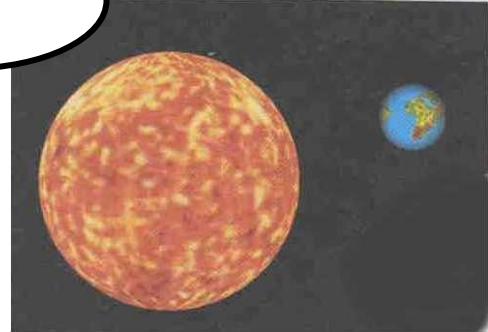
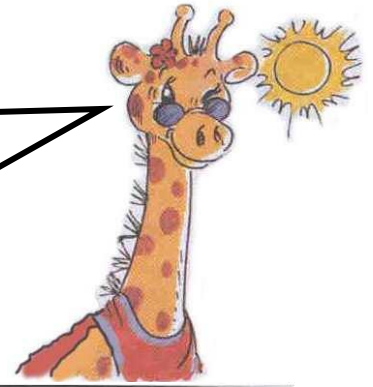

Ερευνούμε έξω από την τάξη

**Βγαίνουμε στην αυλή
του σχολείου.
Δείχνουμε από πού
ανατέλλει και πού δύει
ο ήλιος.**

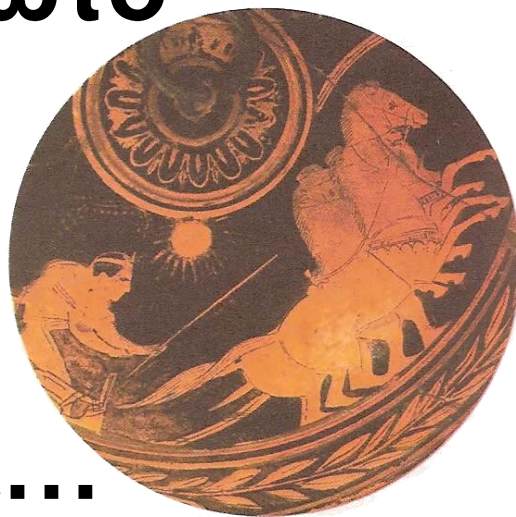
**Ο ήλιος είναι
ένα φωτεινό
αστέρι.**

Ρωτάμε

**Τι συμβαίνει και έχουμε
μέρα και νύχτα;
Τι άλλο θα ήθελες
να μάθεις για τον ήλιο;**

Πριν από πολλά χρόνια
οι Έλληνες πίστευαν ότι
ο ήλιος είχε δύο όμορφα
παλάτια: το πρώτο
στην Ανατολή
και το δεύτερο
στη Δύση.
Εκεί πήγαινε με...

Λέμε τη γνώμη μας

**Να φτιάξεις το δικό σου
παραμύθι για τον ήλιο.**

**Ο ήλιος ανατέλλει
κάθε πρωί από
την Ανατολή και δύει κάθε
βράδυ στη Δύση.
Έτσι αλλάζει η μέρα
με τη νύχτα.**

1 – 2 – 3

2. Τι μας προσφέρει ο ήλιος;

Μια φορά κι έναν καιρό κάπου υπήρχε ένα Εκεί ο έλαμπε κάθε μέρα. Και ο χρόνος κυλούσε...

Μια φορά κι έναν καιρό υπήρχε ένα κάπου αλλού, αλήθεια πού; Εκεί ο δεν έλαμπε ποτέ. Και ο χρόνος κυλούσε...

Συζητάμε

Τι να έγινε στο ένα χωριό;

Τι να έγινε στο άλλο;

Τι να έγινε στον αέρα ,

στο νερό ,

στο χώμα ,

στα φυτά ,

στα ζώα

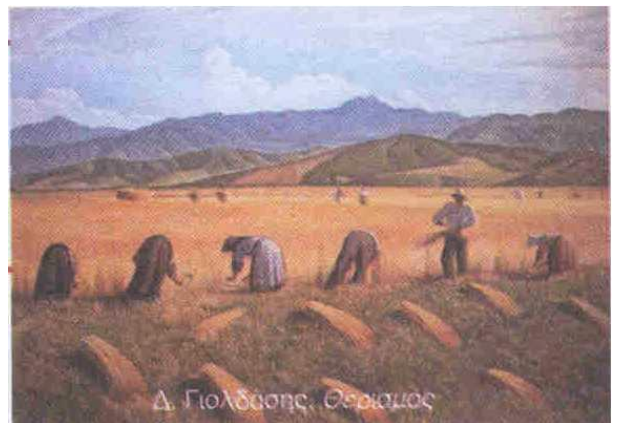
και στους ανθρώπους ;

Λέμε τη γνώμη μας

**Το χωριό μας έχει
χωράφια με σιτάρι.
Πηγαίνουμε εκεί και ...
Συνεχίζουμε την ιστορία.**

**Δ. Γιολδάσης,
Θερισμός**

**Το αντηλιακό σου
το μπουκάλι
το μεγάλο...**

**Η Μηλώ η Καμηλώ βουρ
στη θάλασσα τραβώ. Το
άσπρο μπλουζάκι μου
φορώ, καπέλο,
ομπρέλα και νερό. Και τι
άλλο; Τι άλλο;**

**Να θυμάσαι ότι είναι
καλό για την υγεία μας,
να αποφεύγουμε τον
ήλιο από τις 11 το
πρωί μέχρι τις 5
το απόγευμα.**

Συζητάμε

**Πώς μπορούμε να
προστατευθούμε από
τον ήλιο;**

**Καλούμε έναν γιατρό
στην τάξη να μας μιλήσει
για αυτό.**

**Ο ήλιος φωτίζει και
ζεσταίνει τη γη, τα ζώα
και τα φυτά.
Είναι πολύ σημαντικός
για τη ζωή μας, πρέπει
όμως και να
προστατευόμαστε από
αυτόν.**

4

Ο ήλιος και η ζωή μας

**Συζητάμε και
ζωγραφίζουμε εικόνες
από τη ζωή μας
με τον ήλιο.**

Βρίσκουμε και λέμε λέξεις
για τον ήλιο, τη μέρα και
τη νύχτα.

Το σπίτι μου

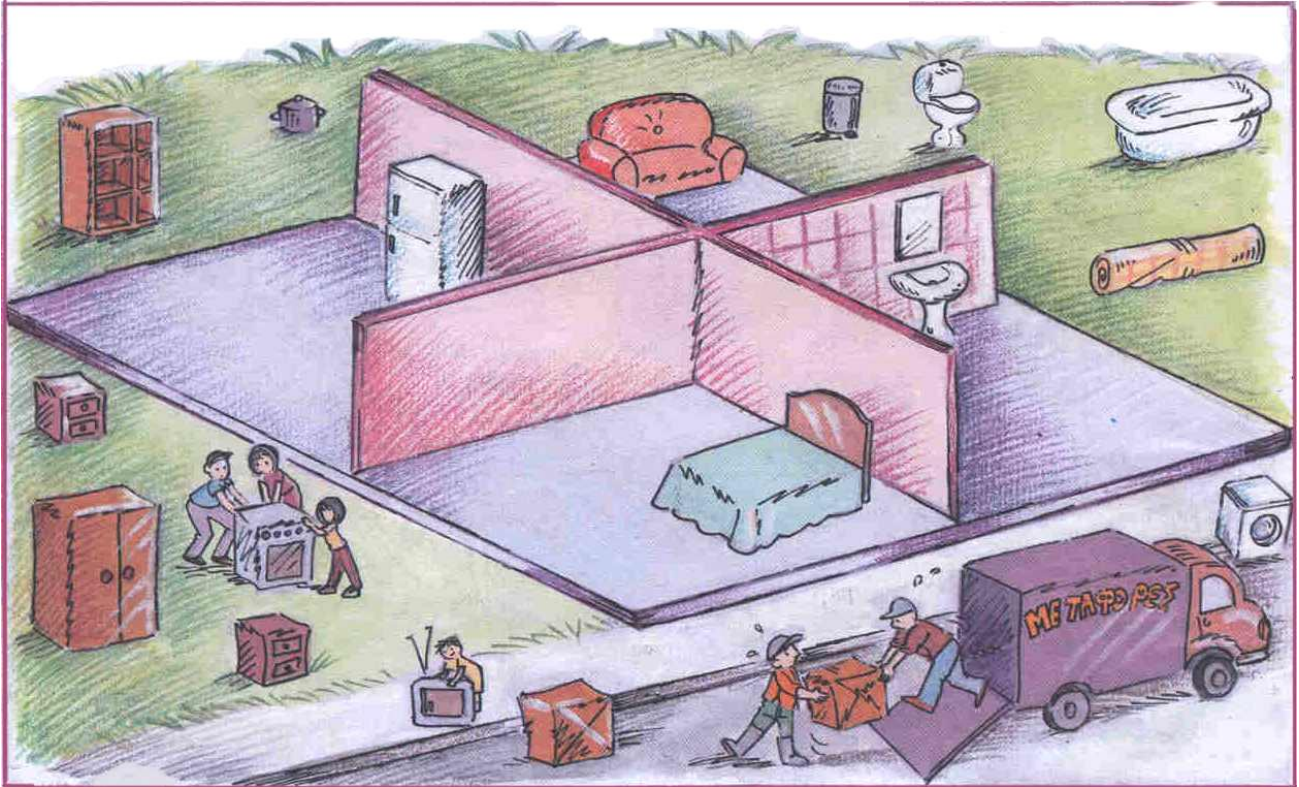
Στο σπίτι μου

Πάω να
βοηθήσω
στη
μετακόμιση.

 Δείχνουμε με γραμμές
πού πρέπει να βάλουμε
κάθε αντικείμενο
στην επόμενη εικόνα.

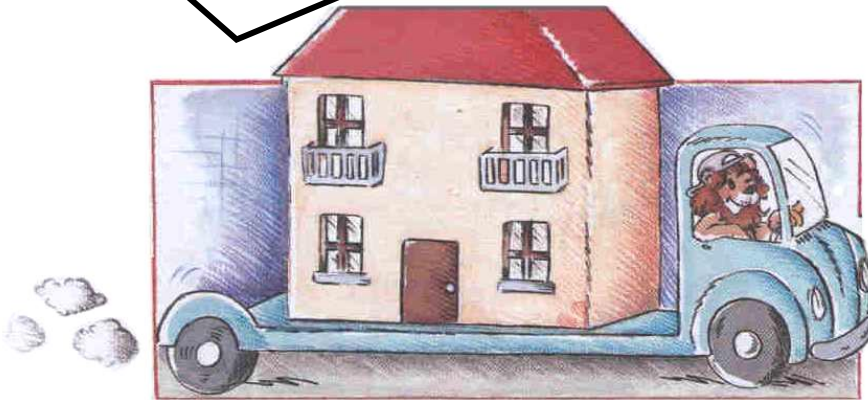

Ρωτάμε

Τι θα θέλαμε να
ρωτήσουμε
την οικογένεια που
μετακομίζει;

**Σπίτι μου, σπιτάκι μου
και φτωχοκαλυβάκι
μου...**

Λέμε τη γνώμη μας

**Φαντάσου ότι είσαι μέσα
σε ένα δωμάτιο του
σπιτιού σου και ξεναγείς
έναν συμμαθητή σου
σε αυτό. Πες του:**

Τι βλέπεις;	
Τι ακούς;	
Τι πιάνεις;	
Τι μυρίζεις;	
Τι νιώθεις;	

Παίζουμε

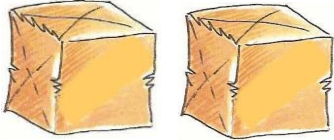
**Γινόμαστε ζευγάρια.
Δείχνουμε με μια κίνηση
και χωρίς να μιλάμε
τι μπορούμε να κάνουμε
σε ένα δωμάτιο
του σπιτιού μας.**

Θα το μαντέψουν
οι συμμαθητές μας;

Το σπίτι μου έχει...

Τα με τις
σπιτολέξεις

- Συγκεντρώνουμε εικόνες και λέξεις για κάθε δωμάτιο του σπιτιού.
- Συζητάμε για αυτές και τις βάζουμε στα κουτιά που φτιάχνουμε στην τάξη.
- Παίζουμε **Μια μέρα στο σπίτι κάτι συνέβη.**

1 - 2

Προέλευση φωτογραφιών

***Η επιλογή των εικόνων έγινε με ευθύνη των μελών της συγγραφικής ομάδας. Όσες εικόνες δεν αναφέρονται παρακάτω προέρχονται από το προσωπικό αρχείο των μελών της, η οποία και ευχαριστεί θερμά όσους συνεισέφεραν στη συλλογή του υλικού. Η αρίθμηση των εικόνων γίνεται από αριστερά προς τα δεξιά και από πάνω προς τα κάτω.**

**«Μια ζωή σαν τη δική μου»,
Unisef, Εκδόσεις Πατάκη
[σελ. 12: (1), (2), (3), σελ. 28:
(1), (2), σελ. 42: (2), (3), σελ.
76: (2), (3)], Μουσείο Ιστο-
ρίας της παιδείας, [σελ. 15:
(1)], Οργανισμός Σχολικών
κτιρίων (ΟΣΚ), [σελ. 17: (1),
(2), σελ. 19: (3), (5), σελ. 100:
(3)], Πολεμικό Μουσείο
Αθήνας, [σελ. 17: (3). σελ.
23: (1)], αρχείο Μελετζή Σ.
[σελ. 17: (3)], Οργανισμός
Αντισεισμικού Σχεδιασμού
και Προστασίας (ΟΑΣΠ),
έντυπο ΣΕΙΣΜΟΣ [(σελ. 21:**

(1)], «Λεξικό Ελλήνων Καλλιτεχνών», Εκδόσεις Μέλισσα, [σελ. 34: (2), (3), (4), (5), σελ. 47: (1), σελ. 54: (1), σελ. 67: (1)], «Έλληνες ζωγράφοι», Εκδόσεις Μέλισσα, [σελ. 41: (2), σελ. 84: (1), (2), (3), (4), σελ. 106: (1), σελ. 109: (4), σελ. 112: (1), σελ. 115: (1), σελ. 153: (1)].
«Επτά Ημέρες», Εκδόσεις Καθημερινή, [σελ. 41: (1)],
«Πήλινα και Γύψινα παιχνίδια», Μ. Αργυριάδη, Μ. Μπεννάκη, [σελ. 41: (3), σελ. 107: (1), (3), (4)], «Art Gallery»,

Εκδόσεις Deagostini Hellas,
[σελ. 45: (1), (2), σελ. 112:
(2)], «**Ελληνική Μυθολο-
γία**», Εκδοτική Αθηνών,
[σελ. 46: (2)], **Περιοδικό
ΓΕΩ, Εκδόσεις Λαμπράκη,**
[σελ. 53: (1), σελ. 66: (4)],
**Ελληνικός Οργανισμός
Τουρισμού (ΕΟΤ),** [σελ. 63:
(1), (2), (4), (5), σελ. 64: (1),
σελ. 65 (1), (2), σελ. 66: (1),
(5), σελ. 71: (2), σελ. 109:
(2), σελ. 110: (2), (3), (4),
σελ. 113: (1), (2), σελ. 114:
(2), (4), (5), σελ. 120 (1).
Αρχείο Κ. Κυράνη, [σελ. 63:
(3), σελ. 65: (3), (4), σελ. 70:

**(1), σελ.71: (1), (3), σελ. 76:
(1), σελ. 128: (2), σελ. 135:
(1)]. «Ἡπειρος», Κ. Μπαλά-
φας, Εκδόσεις Ποταμός,
[σελ. 74: (1), σελ. 113: (4),
σελ. 147: (4)], Ομοσπονδία
Κωφών Ελλάδος, Ελληνικό
Δακτυλικό Αλφάβητο, [σελ.
78: (1)], «25 χρόνια μικρή
πόρτα», Ξ. Καλογεροπού-
λου, [σελ. 81: (1)], «Ελληνι-
κὰ Μουσεία», Εκδοτική
Αθηνών, [σελ. 83: (1), σελ.
93: (4), σελ. 100: (1), σελ.
116: (1)], Μουσείο Κυκλαδι-
κής Τέχνης, [σελ. 83: (2)],**

«Άθλα Αθλητές και Έπαθλα». Π. Βαλαβάνης, Εκδόσεις Ερευνητές, [σελ. 91: (1)], **«Ολυμπιακοί Αγώνες»**, Αθήνα 2004, [σελ. 93: (1), (2), (3)], **«Επικοινωνία»**, Εκδόσεις Ερευνητές, [σελ. 100: (4), (5), (6), (7), σελ. 101: (1), (2), (3), σελ. 102: (1), (2), (3), (4)], **National Geographic**, Εκδόσεις Λαμπράκη, [σελ. 101: (5)], **«ΗΡΑ»**, Ήρα Τριανταφυλλίδη, [σελ. 107: (2)], **«Θησαυροί του Αγίου Όρους»**, Εκδοτική Αθηνών, [σελ. 109: (5)], **«Η Ακρόπο-**

λη και το Μουσείο της»,
Εκδόσεις ΚΛΕΙΩ, [σελ. 109:
(1)], **«Σαράντα Ελληνικά
Κοχύλια»**, Εκδόσεις Καστα-
νιώτη, [σελ. 114: **(4)**], **Θεα-
τρική Εταιρία ΣΤΟΑ**, (σελ.
115: (3)], **Νομισματικό Μου-
σείο**, [σελ. 115: **(4)**], **Μου-
σείο Γουλανδρή Φυσικής
Ιστορίας**, [σελ. 114: **(1)**,
σελ. 115: **(5)**, σελ. 136: **(4)**],
«Λαϊκή τέχνη», **Μ. Κυνη-
γού Φλάμπουρα**, [σελ. 115:
(2), σελ. 136: **(7)**], **Εθνική Λυ-
ρική Σκηνή**, [σελ 117: **(1)**,
σελ. 152: **(1)**], **Πρόγραμμα**

**ΜΕΛΙΝΑ, Πελ. Λαογραφικό
Ίδρυμα, [σελ. 121: (1)], «Η
Ελληνική Χλωρίδα», Μπά-
ουμαν Ε., Ελληνική Εταιρία
Προστασίας της Φύσης,
[σελ. 123: (1), (3), σελ. 124:
(4), σελ. 157: (πίνακας φυ-
τών), (3), (4), (5), (7), (12)],
«Βιότοποι της Ελλάδας»,
Σφήκας Γ., Εκδόσεις Πατά-
κη, [σελ. 124: (3), (7), (9),
σελ. 137: (1), σελ. 157: (πί-
νακας φυτών), (2), (9), (πίνα-
κας ζώων): (3), (6), (9), (16),
«Τα δάση των χαμηλών
περιοχών», Σφήκας Γ.,**

Εκδόσεις Πατάκη, [σελ. 124: (2), (6), σελ. 125: (1)]. «Τα Αγριολούλουδα», Γ. Σφήκας. Εκδ. Πατάκη, [σελ. 124: (5), σελ. 140: (2), σελ. 157: (πίνακας φυτών), (1)], «Θηλαστικά και ερπετά της Ελλάδας», Ελεύθερος Τύπος, [σελ. 130: (4), σελ. 140: (1), σελ. 157: (πίνακας ζώων), (1), (10)], Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία, [σελ. 130: (6), σελ. 135: (4), σελ. 136: (5), σελ. 137: (3), σελ. 140: (3), σελ. 157: (πίνακας ζώων): (12)], Εταιρία Μελέτης

**και προστασίας της Μεσο-
γειακής Φώκιας ΜΟm [σελ.
139: (1), (2), (3)],
Γνωρίζοντας τους
υγρότοπους, ΥΠΕΧΩΔΕ,
[σελ. 136: (6), σελ. 157:
(πίνακας ζώων). (4)], WWF,
Παγκόσμιο Ταμείο για τη
Φύση, [σελ. 140: (3)].**

Περιεχόμενα 1ου τόμου

Η ομάδα

Ενότητα 1: Η τάξη μου

Κεφάλαιο 1:

Πώς είναι η τάξη μου;....12

Κεφάλαιο 2:

**Η ομάδα μια αγκαλιά,
δάσκαλοι με τα παιδιά ..18**

Κεφάλαιο 3:

Πώς ζούμε στην τάξη; ...21

Ενότητα 2: Το σχολείο μου

Κεφάλαιο 1:

**Πώς είναι
το σχολείο μου;.....28**

Κεφάλαιο 2:
Πώς ζούμε
στο σχολείο;32

Κεφάλαιο 3:
Εκδρομές με το σχολείο,
εκδηλώσεις και γιορτές 38

Κεφάλαιο 4:
28η Οκτωβρίου 194041

Ενότητα 3: Η οικογένειά
μου

Κεφάλαιο 1:
Η οικογένεια47

Κεφάλαιο 2:
Πώς ζούμε στην
οικογένεια;55

**Κεφάλαιο 3:
Πώς η οικογένεια φροντίζει
το περιβάλλον;60**

Ο χρόνος

**Ενότητα 1: Ο άνθρωπος
και ο χρόνος**

**Κεφάλαιο 1:
Η οικογένειά μου
έχει ιστορία68**

**Κεφάλαιο 2:
Η δική μου ιστορία75**

**Κεφάλαιο 3:
Πώς μετρώ
τον χρόνο;78**

Κεφάλαιο 4:
Πώς αλλιώς μετράω
τον χρόνο;83

Κεφάλαιο 5:
Χριστούγεννα,
Πρωτοχρονιά.....86

Κεφάλαιο 6:
Πώς αλλιώς περνάω
τον ελεύθερο
χρόνο μου;89

Ενότητα 2: Ο ήλιος
και η ζωή μας

Κεφάλαιο 1:
Ο Ήλιος, ο Ηλιάτορας,
ο Πετροπαιχνιδιάτορας.96

Κεφάλαιο 2:
Τι μας προσφέρει
ο ήλιος;102

Ο τόπος μου

Ενότητα 1: Το σπίτι μου
Κεφάλαιο 1:
Στο σπίτι μου.....110

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.